

**ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ ΤΑΞΗΣ  
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ  
ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2010  
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ  
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

**ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:**

**Αριστοτέλους «Πολιτικά»**

Τῷ περί πολιτείας ἐπισκοποῦντι, καί τίς ἐκάστη καί ποία τις, σχεδόν πρώτη σκέψις περί πόλεως ἰδεῖν, τί ποτέ ἐστίν ἡ πόλις. Νῦν γάρ ἀμφισβητοῦσιν, οἱ μὲν φάσκοντες τήν πόλιν πεπραχέναι τήν πρᾶξιν, οἱ δ' οὐ τήν πόλιν ἀλλά τήν ὀλιγαρχίαν ἢ τον τύραννον· τοῦ δέ πολιτικοῦ καί τοῦ νομοθέτου πᾶσαν ὁρῶμεν τήν πραγματείαν οὔσαν περί πόλιν, ἡ δέ πολιτεία τῶν τήν πόλιν οἰκούντων ἐστί τάξις τις. Ἐπεὶ δ' ἡ πόλις τῶν συγκειμένων, καθάπερ ἄλλο τι τῶν ὅλων μὲν συνεστώτων δ' ἐκ πολλῶν μορίων, δηλὸν ὅτι πρότερον ὁ πολίτης ζητητέος· ἡ γάρ πόλις πολιτῶν τι πλῆθος ἐστίν. Ὡστε τίνα χρή καλεῖν πολίτην καί τίς ὁ πολίτης ἐστὶ σκεπτέον. Καί γάρ ὁ πολίτης ἀμφισβητεῖται πολλάκις· οὐ γάρ τόν αὐτόν ὁμολογοῦσι πάντες εἶναι πολίτην· ἔστι γάρ τις ὅς ἐν δημοκρατία πολίτης ὢν ἐν ὀλιγαρχίᾳ πολλάκις οὐκ ἔστι πολίτης.

Ὁ πολίτης οὐ τῷ οἰκεῖν που πολίτης ἐστίν (καί γάρ μέτοικοι καί δοῦλοι κοινωνοῦσι τῆς οἰκήσεως), οὐδ' οἱ τῶν δικαίων μετέχοντες οὕτως ὥστε καί δίκην ὑπέχειν καί δικάζεσθαι (τοῦτο γάρ ὑπάρχει καί τοῖς ἀπό συμβόλων κοινωνοῦσι) · ...πολίτης δ' ἀπλῶς οὐδενί τῶν ἄλλων ὀρίζεται μᾶλλον ἢ τῷ μετέχειν κρίσεως καί ἀρχῆς. ...Τίς μὲν οὖν ἐστίν ὁ πολίτης, ἐκ τούτων φανερόν· ὧ γάρ ἐξουσία κοινωνεῖν ἀρχῆς βουλευτικῆς καί κριτικῆς, πολίτην ἤδη λέγομεν εἶναι ταύτης τῆς πόλεως, πόλιν δέ τό τῶν τοιούτων πλῆθος ἱκανόν πρὸς αὐτάρκειαν ζωῆς, ὡς ἀπλῶς εἶπεῖν.

**ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:**

**A.** «Ἐπεὶ δ' ἡ πόλις τῶν συγκειμένων... τοῖς ἀπὸ συμβόλων κοινωνοῦσι»: Να μεταφράσετε το απόσπασμα που σας δίνεται.

**Μονάδες 10**

**B.** Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

**B1.** Πώς ορίζεται η σχέση του πολίτη με την πόλη από τον Αριστοτέλη στο παρακάτω απόσπασμα;  
«Ἐπεὶ δ' ἡ πόλις τῶν συγκειμένων... οὐκ ἔστι πολίτης»

**Μονάδες 15**

**B2.** «Ὁ πολίτης οὐ τῷ οἰκεῖν... ὥς ἄλλῳς εἰπεῖν». Με βάση το απόσπασμα να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

α. Ποιος είναι ο ορισμός του πολίτη;

β. Πώς ορίζεται η πόλις, ύστερα από τον προσδιορισμό της έννοιας του πολίτη;

**Μονάδες 15**

**B3.** Σύμφωνα με την παράδοση ποια είναι η άποψη του Αριστοτέλη για την πόλη των Αθηναίων;

**Μονάδες 10**

**B4.α.** Να βρείτε μια λέξη του κειμένου ετυμολογικά συγγενή με καθεμία από τις ακόλουθες λέξεις της νέας ελληνικής:  
**διοίκηση, επισκέπτης, περιουσία, διάταγμα, άφιξη.**

**Μονάδες 5**

**β.** Να σχηματίσετε ουσιαστικά ή επίθετα (στην αρχαία ή νέα ελληνική) συγγενή ετυμολογικά προς τις επόμενες λέξεις του κειμένου (δύο λέξεις για κάθε περίπτωση).

**συμβόλων:**

**κρίσεως:**

**ἀρχῆς:**

**πλῆθος:**

καλεῖν:

Μονάδες 5

### ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

Ταῦτα, ὦ Σώκρατες ἴσως δέ καί ἔτι τούτων πλείω Θρασύμαχος τε καί ἄλλος πού τις ὑπέρ δικαιοσύνης τε καί ἀδικίας λέγοιεν ἄν, μεταστρέφοντες αὐτοῖν τήν δύναμιν φορτικῶς, ὥς γε μοι δοκεῖ. Ἀλλ' ἐγώ, οὐδέν γάρ σε δέομαι ἀποκρύπτεσθαι, σοῦ ἐπιθυμῶν ἀκοῦσαι τάναντία, ὥς δύναμαι μάλιστα κατατείνας λέγω. Μή οὖν ἡμῖν μόνον ἐνδείξη τῷ λόγῳ ὅτι δικαιοσύνη ἀδικίας κρεῖττον, ἀλλά τι ποιοῦσα ἑκατέρα τόν ἔχοντα αὐτή δι' αὐτήν ἢ μέν κακόν, ἢ δέ ἀγαθόν ἐστίν· τὰς δέ δόξας ἀφαίρει, ὥσπερ Γλαύκων διεκελεύσατο. Εἰ γάρ μή ἀφαιρήσεις ἑκατέρωθεν τὰς ἀληθεῖς, τὰς δέ ψευδεῖς προσθήσεις, οὐ τό δίκαιον φήσομεν ἐπαινεῖν σέ ἀλλά τό δοκεῖν, οὐδέ τό ἄδικον εἶναι ψέγειν ἀλλά τό δοκεῖν.

(Πλάτωνα, Πολιτεία §367 a-d)

**Λεξιλόγιο:** κατατείνω=προσπαθῶ

### ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

**A.** Να μεταφράσετε το απόσπασμα

(Μονάδες 20)

**B1.** Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

**λέγοιεν:** ο ίδιος τύπος στον Αόριστο β' και στον Παρακείμενο

**ἀφαίρει:** γ' πληθυντικό Προστακτικής Ενεστώτα – Απαρέμφατο Παρακειμένου

**φήσομεν:** β' πληθυντικό Οριστικής Ενεστώτα και Παρατατικού

**μεταστρέφοντες:** β' ενικό Προστακτικής Παθητικού Αορίστου β', γ' πληθυντικό Οριστικής Παρακειμένου Ενεργητικής Φωνής

**κατατείνας:** Απαρέμφατο ίδιου χρόνου, β' ενικό Οριστικής  
Μέλλοντα ίδιας φωνής

(Μονάδες 5)

**B2.** Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

**πλείω:** ίδιος τύπος στο Θετικό Βαθμό

**τήν δύναμιν:** δοτική πληθυντικού

**τάς δόξας:** γενική ενικού

**αὐτήν:** ο ίδιος τύπος του β' προσώπου της Αντωνυμίας

**τάς ἀληθεῖς:** Κλητική Ενικού

(Μονάδες 5)

**Γ1.** Η περίοδος «**μή οὖν ἡμῖν μόνον ἐνδείξη τῷ λόγῳ...ἡ δέ ἀγαθόν ἐστίν**», να μπει στον πλάγιο λόγο με ρήμα εξάρτησης: **Ὁ Γλαύκων ἐκέλευσε.**

(Μονάδες 3)

**Γ2.** «**οὐ τό δίκαιον φήσομεν...ψέγειν ἀλλά τό δοκεῖν**»: Ο πλάγιος λόγος να μετατραπεί σε ευθύ και να δηλωθεί το ρήμα εξάρτησης.

(Μονάδες 2)

**Γ3.** Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους από το κείμενο: **μεταστρέφοντες, ἡμῖν, ἀδικίας, σε, ψέγειν.**

(Μονάδες 5)

### Οδηγίες προς υποψηφίους

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.
3. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.

4. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
5. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό.
6. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
7. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ**  
**ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ "ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ" ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ